

POSUDEK VEDOUCÍHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název diplomové práce: Král Abímelek – výklad Sd 9

Jméno studentky: Radka Fabiánová

Vedoucí práce: Jiří Beneš

Popis a hodnocení práce:

Diplomová práce „Kráľ Abímelek – výklad Sd 9“ studentky Radky Fabiánové má 78 číslovaných stran, včetně nečíslovaných (titulní strany s dvojjazyčným názvem, dvojjazyčnou anotací se soupisem klíčových slov, prohlášení a poděkování a desetině tříděného obsahu). Dále práce obsahuje anglické Summary, seznam použité (přiměřené a tříděné) literatury (prameny, slovníky, komentáře a vesměs anglicky psané monografie, celkem 27 titulů). Vlastní stat' má je rozvržena do tří kapitol (str. 9-72) + úvod a závěr. Poznámkový aparát tvoří 249 položek standardně pod čarou na stránce. Všechny formální náležitosti diplomové práce jsou splněny.

Nejprve (str. 7-14) studentka ve čtyřech podkapitolách představuje druh své diplomové práce, metodiku zpracování, reflexi typu analýzy, reflexi dosavadního bádání nad textem z knihy Soudců a členění (strukturu) vykládané látky.

Těžiště diplomové práce tvoří výklad narativu v Sd 8,29-9,57. Studentka postupuje po jednotlivých verších, větách a slovech analyzovaného textu. Avizuje, že bude uplatňovat synchronní typ analýzy, což znamená, že těžištěm výkladu budou informace uložené v samotném vykládaném narativu. Jde o lexikální a sémantickou analýzy opřenu o hebrejské znění narativu na jedné straně a o komentáře či monografie na straně druhé. Exegeze je pojímána spíše jako popis narativu s doplňujícími informacemi (bez vlastní analýzy narativu). Sekundární literaturu využívá studentka dostatečně. Její výdobytky akceptuje a víceméně přebírá - vyrovnává se s ní spíše okrajově. Proč nebere v úvahu v českém prostředí standardní ČEP – překlad s výkladem (ve druhém vydání: Výklady), nikde v dipl. práci nevysvětluje.

Zpracování je přehledné. Výklad je srozumitelný a je veden v intencích vykládaného textu. Lexikální materiál a jeho sémantickou hodnotu se snaží zohlednit pečlivě. Snaží se také postihnout teologickou zvěst narativu (ne vždy se jí to daří přesvědčivě), kterou je zápas proti baalismu a snaha konfrontovat izraelského posluchače se smluvní nevěrností izr. komunity a jejími následky. Tato koncepce vypravěče je však v dipl. práci víceméně jen předběžně nadhozena, ale nerozpracována. Studentka sice citlivě zohledňuje i literární kontext, zejména napojení na předchozí Gedeonův příběh (soustavný důraz na Gedeonovo vyznavačské jméno Jerúbaal), ale (zřejmě pod vlivem sledované literatury) předpokládá, že Abímelekův příběh může být pokračováním negativních tendencí z příběhu Gedeonova (18.20.25.26). To je vyjádřeno např. větou o čtenáři, který „*tak opět může sledovat vnitřní sestupnou spirálu, která je protkána i celou knihou Soudců*“ (61, také 20.25). Jde o teologicky závažné tvrzení, se kterým bylo třeba se kriticky vyrovnat (nepřebírat jej pouze). Nepodsouvá autor knihy, kterou citujete, koncepci, která není dobře podložena? K čemu se přikláníte Vy Radko? Je možno hodnotit chování Gedeona jako negativní?

Diplomová práce však obsahuje i řadu nedostatků – od formálních¹ po obsahové: neobratné formulace², neuspořádaná sdělení, nedořečené či nerozpracované věty³, nadbytečné opakování určitých tvrzení (str. 65 třikrát informace o naplnění první části Jótamovy kletby).

¹ překlepů a gramatických chyb ve vazbě na větný předmět či přívlástek – např. str. 10.56.63. Také absence koncového mem (31) nebo neobvyklý název knihy „*Hošea*“ (32), místo Oz (standardní zkratka)

² Např. věta „*Obecnost tohoto označení může také znamenat ironii, že nešlo o žádného boha*“ nerozumím. Při obhajobě můžete vysvětlit, co jste tím chtěla říci.

³ Např. jak ze zprávy v Sd 9,50-54 vyplývá, že Hospodin vítězí nad baalovci? (67). Čím má být čtenář ujistěn o tom, že Hospodin vítězí nad baalovci? (65). V čem je skrytá informace o tom, že Hospodin svůj lid nikdy neopustí? (66).

Časté upozornění na čtenáře textu⁴ jako cílového adresáta (kterého vypravěč např. napíná, viz str. 55), naznačuje, že studentka vnímá příběh spíše jako literární konstrukt⁵, jehož cílem je komunikace se čtenářem. K tomu míří i dobře míněna, ale (dle mého soudu) nešťastně formulovaná snaha o aktualizaci např. slovy: „čtenář si tu má znovu uvědomit“ (47.49), nebo „mohl by se spokojit s konstatováním“ (49). To jistě může, ale proč by to měl dělat, to v dipl. práci není vysvětleno stejně, jako to, proč by si měl čtenář odnášet ponaučení (69), proč by se měl ztotožňovat „s izraelským národem a sám se také nad příběhem zamyslet“ (70). Tomu, zda text má moralizující zájem, by se studentka mohla věnovat při obhajobě práce stejně jako k tomu, proč pomíjí komické rysy narativu (viz Crown A.D. 1963). Za vysvětlení také stojí koncepce vypravěče. Tu studentka naznačuje na str. 65 a 67 slovy o tom, že vypravěč chce ve čtenáři vyvolávat otázky, nebo jej přímo šokovat. Z čeho tak usuzujete a co by tím vypravěč sledoval?

Vzhledem k tomu, že předmětem práce byla synchronní analýza textu (nikoli teologie či hermeneutická reflexe, k níž směřovaly otázky pro obhajobu), lze práci k obhajobě doporučit a podle způsobu obhajoby navrhuji hodnotit ji v rozmezí 2 až 3. A to proto, že avizuje synchronní (zde narativní) analýzu textu, ale naratologickou terminologii, strukturu a kategorie (způsob interpretace) téměř neužívá.

V Praze, dne 12.5.2015

Jiří Beneš

⁴ str.19.22.24.29.30.32.39.42.59-65.67-71.74.

⁵ Při obhajobě se můžete vyjádřit k tomu, zda to byl skutečně Váš záměr a proč preferujete literární konstrukt před evokací vzpomínky na historickou zkušenost, neboli posoudit oba hermeneutické přístupy.